

Více než dvě třetiny trvání konfliktu na Ukrajině byla Moskva nucena hrát podle pravidel, diktovaných Západem. Rusko reagovalo na problémy se zpožděním a zdálo se, že se z toho nemůže dostat. Jeho politické vedení se z vojenského a politického hlediska dopustilo mnoha závažných chyb, které jsou dnes ve světové politice interpretovány jako jasné příznaky jeho slabosti: stažení jednotek z Kyjeva po istanbulských jednáních, uzavření „dohody o obilí“, opuštění Chersonu. A to není ani zdaleka úplný seznam.

I proto prezentované výsledky poslední tzv. „Mnichovské bezpečnostní konference“ zdánlivě umožňují vyvodit jediný závěr – NATO je stále silnější a jednotnější a je připraveno vést na Ukrajině zástupnou válku s Ruskem bez ohledu na jakákoli rizika. USA, hlavní „organizátor“ této akce, se do poslední chvíle cítily hodně sebevědomě. A chovaly se odvážně – dodávky zbraní jak co do objemu, tak do kvality z hlediska dosahu a smrtících účinků. Utěšeně rostly, celý zpravodajský komplex NATO pracoval v zájmu ozbrojených sil Ukrajiny a hlasy, nabádající k rozumu a hledání diplomatických cest řešení konfliktu, byly důsledně a efektivně utlumovány. V období těsně před konferencí a v jejím průběhu však došlo k několika událostem, které lze interpretovat jako jednoznačné signály, že se ve válce na Ukrajině blíží něco jako bod zlomu.

První událostí byla návštěva prezidenta Zelenského ve Velké Británii. Oficiálně kvůli jednání o dodávkách letadel. To je ovšem jen část skutečných důvodů. Prezident Zelenskij jel především přesvědčovat politické vedení Velké Británie, aby umožnilo vytvořit podmínky pro vstup USA a NATO do přímé konfrontace s ruskou armádou, jejíž rostoucí materiální a personální převaha na bojišti začíná být zřejmá a vysoké ztráty na straně Ukrajiny nejsou jen konspirací, ale prokazatelným faktem. A proč Velká Británie? Zelenskij původně požadavek na zapojení NATO vnesl vůči USA, ale byl odmítnut.

Druhou událostí byla demonstrativní návštěva amerického prezidenta Bidena na Ukrajině. Jak přiznala i americká média, proběhla po dohodě s vedením Ruské federace s cílem zabránit možným incidentům. Prezident Biden tak mohl z Polska do Kyjeva a zpět cestovat vlakem naprosto bezpečně, a přestože se během jeho návštěvy několikrát rozezvučely sirény leteckého poplachu, jednalo se o čistě propagandistický efekt. Nikdo nehodlal riskovat situací, která by mohla vyústit v závažnou konfrontaci mezi USA a RF. Jednání mezi Bidenem a Zelenským byla podle očekávání tajná. Biden oficiálně slíbil Ukrajině kdekoli, ale jednoznačná podpora vstupu (alespoň některých) zemí Aliance do konfrontace s RF a ujištění o dodávkách letadel a raket s dalekým doletem, o kterých nadšeně psala ukrajinská média, na jednáních nezazněla.

Třetí událostí bylo nečekané a poněkud improvizované jednání amerického ministra zahraničí Blinkena s členem nejvyššího vedení KS Číny Wang Yi. Ten nejprve šokoval nejvyšší evropské lídry rázným a nepřilíhivým diplomatickým doporučením, aby se nenechali USA zatahovat do války a informoval je, že čínský prezident Xi „velmi brzy“ předloží zásadní mírový plán na urovnání ukrajinsko-ruského konfliktu. Blinken měl během schůzky varovat čínského diplomata před „tvrdými důsledky“ materiální a vojenské pomoci Rusku a obcházení sankcí. Jeho výhrady se netýkaly jen možných dodávek čínských zbraní, ale například i nákupu ruské ropy a plynu. Čína na tyto požadavky formálně nereagovala, ale druhý den oficiálně oznámila, že se nikdy nepodvolí tlaku USA na změnu čínsko-ruských vztahů. Podle ní se USA jen snaží rozdmýchat v Evropě strach, ovládnout země NATO a zatáhnout je do válek s Ruskem a s Čínou.

Posledním důvodem očekávané změny přístupu části EU a USA k Ukrajině může být také deklarovaná změna ruské jaderné doktríny. Rusko si je vědomo, že útok spojených sil zemí NATO by bez nasazení jaderných zbraní nedokázalo zvládnout. Hraní na „jadernou kartu“ přitom nemusí nutně znamenat jejich použití. Představuje soubor opatření, jejichž cílem je přesvědčit Alianci o nevyhnutelnosti jejich použití za určitých podmínek, jasně definovaných na nejvyšší politické úrovni. Rusko by v případě dalšího rustu napětí pravděpodobně formálně odstoupilo od Smlouvy o úplném zákazu jaderných zkušek a vzápětí by provedlo demonstrativní jaderné testy. Zároveň by aktivovalo taktické a operačně-taktické jaderné prostředky v Kaliningradské oblasti, na Krymu, v Bělorusku, a také na lodích ruského námořnictva.

V tomto kontextu se jako politická bomba může zdát sobotní vystoupení budoucího českého prezidenta Petra Pavla, kterým podle zpráv českých médií vyvolal hněv ukrajinského ministra Kuleby. Pavel slova „Můžeme se ale dostat do situace, kdy osvobození určitých částí ukrajinského území bude znamenat víc

ztrát na životech, než společnost dokáže unést“ ovšem nepronesl na samotné konferenci, ale na soukromém obědě tzv. Pinčukova fondu, který se konal mimo její oficiální část. Problémem pro vedení Ukrajiny je ale spíše fakt, že právě mnichovská konference už vůči ní projevila ambivalentní přístup, když již v roce 2020, do značné míry „za zády“ přítomného prezidenta Zelenského, oficiálně projednávala plán „stabilizace“ Ukrajiny, naznačující i možnost jejího rozdělení.

Největším paradoxem „mírové“ konference v Mnichově je ovšem fakt, že jejím zásadním výstupem je nikoliv nějaká mírová iniciativa, ale shoda většiny evropských účastníků na nutnosti pokračování války na Ukrajině. A to i přes skutečnost, že Evropě, a vlastně celému západu již dochází dech v možnosti dodávat další a další munici a zbraně. Dokonce až natolik, že se otevřeně mluví o tom, že EU bude zajišťovat pro Ukrajinu zejména munici společnými nákupy jako za Covidu, včetně jejich společného úvěrování. Ovšem to, co aktuálně vyplouvá na povrch kolem „společných“ eurounijních nákupů vakcín firmy Pfizer, vede v této souvislosti spíše ke skepsi a velmi rozporuplným pocitům.

Kromě toho, že naše „vláda“ prakticky jistě odsouhlasí účast ČR v této faktické ekonomické sebevraždě Evropy, může být náš problém ještě podstatně větší. Rusko už se otevřeně vyjádřilo, že dodávky zbraní z území bývalých satelitů SSSR, zejména Polska, Rumunska, Slovenska, ČR a pobaltských zemí a stále otevřenější zapojování především polských vojáků „v civilním balení“ do války na Ukrajině, bude považovat za přímý vstup do tohoto konfliktu. To se pro nás velmi rychle může stát vysoce rizikovým faktorem. A největším paradoxem je fakt, že hrozbou pro nás bude bývalý spojenec a nástupce země, které vděčíme za osvobození od německého fašismu. Možná by to mělo být pro naše tzv. „politiky“ důvodem k zamyšlení nad tím, kdo jsou naši současní spojenci a kolik jsme toho my, občané ČR, pro ně ochotni a připraveni obětovat.